

На основу члана 17. став 2. и члана 72. Закона о храни ("Службени гласник БиХ", број 50/04) и члана 17. Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), Савјет министара Босне и Херцеговине, на приједлог Агенције за безбједност хране Босне и Херцеговине у сарадњи са надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине, на 113. сједници одржаној 21. јануара 2010. године, донио је

ПРАВИЛНИК

О КЕРАМИЧКИМ ПРЕДМЕТИМА НАМИЈЕЊЕНИМ ЗА КОНТАКТ СА ХРАНОМ

ДИО ПРВИ - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

(Предмет)

Правилником о керамичким предметима намијењеним за контакт са храном (у даљњем тексту: Правилник) регулише се могућа миграција олова и кадмијума из керамичких предмета који су, у свом коначном стању, намијењени за контакт са храном, или који су у контакту са храном и намијењени су за ту сврху.

Члан 2.

(Дефиниција)

У смислу овог правилника, **керамички предмети** су предмети који су произведени од мјешавине анорганских материјала са генерално високим садржајем глине или силиката којима могу бити додате мале количине органских материјала. Ти предмети су прво обликовани, а облик који је тако добијен трајно је учвршћен печењем. Они могу бити глазирани, емајлирани и/или декорисани.

Члан 3.

(Услови употребе олова и кадмијума)

- (1) Количине олова и кадмијума које су пренесене са керамичких предмета не смију прекорачити границе постављене овим правилником.
- (2) Количине олова и кадмијума које мигрирају са керамичких предмета утврђују се путем теста, чији су услови специфицирани у Анексу I, који је саставни дио овог правилника, користећи методу анализе која је описана у Анексу II, који је саставни дио овог правилника.
- (3) Када се керамички предмет састоји од посуде за коју је причвршћен керамички поклопац, граница олова и/или кадмијума која не смије бити прекорачена (mg/dm^2 или mg/l) односи се само на посуду.
- (4) Сама посуда и унутрашња површина поклопца испитаће се појединачно и под истим условима.
- (5) Збир ова два нивоа екстракције олова и/или кадмијума из ст. (3) и (4) овог члана добијених тим путем сматраће се одговарајућим за површину или запремину саме посуде.

Члан 4.

(Дозвољене количине олова и кадмијума)

- (1) Керамички предмет испуњава захтјеве из овог правилника ако количине олова и/или кадмијума које се екстрахују током теста који је урађен под условима наведеним у анексима I и II овог правилника не прелазе следеће границе:

	Pb	Cd
a) Категорија 1: Предмети које није могуће напунити и предмети које је могуће напунити, а чија унутрашња дубина, мјерено од најниже тачке до хоризонталне равни која пролази кроз горњи руб не прелази 25 mm	0,8 mg/dm ²	0,07 mg/dm ²
b) Категорија 2: Сви остали предмети које је могуће напунити	4,0 mg/l	0,3 mg/l
c) Категорија 3: Посуђе за кување; посуде за паковање и чување чији је капацитет већи од три литра.	1,5 mg/l	0,1 mg/l

- (2) Када керамички предмети не прелазе наведене количине за више од 50%, сматраће се да и поред тога испуњавају захтјеве овог Правилника ако су најмање три друга предмета истог облика, димензија, декорације и глазури подвргнути тесту који је извршен под истим условима утврђеним у анексима I и II Правилника и када просјечне количине олова и/или кадмијума екстраховане из ових предмета не прелазе постављене границе, с тим да ниједан од тих предмета не прелази те границе за више од 50%.

Члан 5. (Изјава о усклађености)

- У фазама стављања на тржиште укључујући и фазу малопродаје, керамички предмети који још увијек нису дошли у контакт са храном морају бити пропраћени писаном изјавом о усклађености.
- Изјаву из става (1) овог члана издаје произвођач или увозник који је регистрован у Босни и Херцеговини, а садржава податке који су наведени у Анексу III, који је саставни дио овог правилника.
- Произвођач или увозник у Босну и Херцеговину дужан је, на захтјев, предочити надлежним органима одговарајућу документацију која показује да су керамички предмети у складу са границама миграције за олово и кадмијум наведеним у члану 4. овог правилника.
- Документација из става (3) овог члана мора садржавати резултате обављене анализе, услове теста и назив и адресу лабораторије која је спровела тестирање.

ДИО ДРУГИ - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 6. (Прелазне одредбе)

- Само они керамички предмети намијењени за контакт са храном који су усклађени са захтјевима овог правилника могу бити стављени на тржиште Босне и Херцеговине.
- Сви керамички предмети намијењени за контакт са храном који се налазе у залихама а који нису у складу са овим правилником могу се утрошити до истека залиха, а најкасније три године од дана ступања на снагу овог правилника.

Члан 7. (Службене контроле и инспекцијски надзор)

Службене контроле и инспекцијски надзор над спровођењем овог правилника спроводиће се у складу са важећим прописима.

Члан 8. (Ступање на снагу)

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

СМ број 94/10
21. јануара 2010. године
Сарајево

Председавајући
Савјета министара БиХ
Др **Никола Шпирлић**, с. р

АНЕКС I ОСНОВНА ПРАВИЛА ЗА ОДРЕЂИВАЊЕ МИГРАЦИЈЕ ОЛОВА И КАДМИЈУМА

I - Тестна течност ("симулант")

4% (v/v) ацетатна киселина, у свјеже припремљеном воденом раствору.

II - Услови теста

- Тест се ради на температури од 22±2°C у трајању од 24±0,5 сата.
- Када се одређује миграција олова, потребно је покрити узорак на одговарајући начин ради заштите и изложити га уобичајеним свјетлосним условима у лабораторији. Када се одређује миграција кадмијума или олова и кадмијума, потребно је покрити узорак тако да се осигура да је површина која се тестира чувана у потпуној тами.

III - Пуњење

- Узорци који се могу напунити

Напунити предмет са 4% (v/v) раствором сирћетне киселине до нивоа не више од 1 mm од тачке пресипања; раздаљина се мјери од горњег руба узорка.

Узорци са равним или благо нагнутим рубом морају се напунити тако да раздаљина између површине течности и тачке пресипања није већа од 6 mm мјерено дуж нагнутог руба.

- Узорци који се не могу напунити

Површину узорка која није намијењена да дође у контакт са храном потребно је покрити одговарајућим заштитним слојем који је отпоран на 4% (v/v) раствор сирћетне киселине. Узорак потом потопити у пријемник који садржи познату запремину раствора сирћетне киселине на начин тако да је површина која је намијењена за контакт са храном потпуно покривена тестном течношћу.

IV - Одређивање површине

Површина предмета из категорије 1 члана 4. став (1) овог правилника једнака је површини менискуса који формира слободна површина течности која је добијена придржавајући се захтјева за пуњење одређених у Глави III овог анекса.

АНЕКС II МЕТОДЕ АНАЛИЗЕ ЗА ОДРЕЂИВАЊЕ МИГРАЦИЈЕ ОЛОВА И КАДМИЈУМА

I - Циљ и поље примјене

Метода омогућава одређивање специфичне миграције олова и/или кадмијума.

II - Принцип

Специфична миграција олова и/или кадмијума одређује се инструменталном методом анализе која испуњава критеријуме извођења из Главе IV овог анекса.

III - Реагенси

- Сви реагенси морају бити аналитичког квалитета, уколико није другачије специфицирано.
- Када се спомиње вода, то увијек значи дестилована вода или вода еквивалентног квалитета.

- 4% (v/v) сирћетна киселина, у воденом раствору

Додати 40 ml глацијалне сирћетне киселине у воду и допунити до 1000 ml.

- Раствори у залихи

Припремити растворе за залиху који садрже 1 000 mg/l олова и најмање 500 mg/l кадмијума у 4% раствору сирћетне киселине како је наведено у ставу (1) ове главе.

IV - Критеријуми извођења инструменталне методе анализе

- Лимит детекције за олово и кадмијум мора бити једнак или нижи од:
 - 0,1 mg/l за олово,
 - 0,01 mg/l за кадмијум.

Лимит детекције дефинише се као концентрација елемента у 4%-тном раствору сирћетне киселине, како је наведено у Глави III став (1) овог анекса, која даје сигнал једнак двоструком шуму инструмента.

- (2) Лимит квантификације за олово и кадмијум мора бити једнак или нижи од:
 - а) 0,2 mg/l за олово,
 - б) 0,02 mg/l за кадмијум.
- (3) Поврат (*eng. recovery*) олова и кадмијума доданог у 4%-тни раствор сирћетне киселине, како је наведено у Глави III став (1) овог анекса, мора се налазити у границама 80-120% додате количине.

(4) *Специфичност*

Коришћена инструментална метода анализе мора бити ослобођена сметњи проузрокованих матрицом и спектралних сметњи.

V - Метода

(1) *Припрема узорка*

Узорак мора бити чист и без масноће или неке друге материје која може да утиче на тест.

Опрати узорак у раствору који садржи течни детерџент за кућну употребу на температури од око 40°C. Узорак испрати прво водом из чесме а затим и дестилованом водом или водом која је еквивалентног квалитета. Окапати и осушити како би се избјегле било какве мрље. Површина која се испитује не смије се дирати након чишћења.

(2) *Одређивање олова и/или кадмијума*

- а) Овако припремљен узорак испитује се под условима утврђеним у Анексу I Правилника.
- б) Прије узимања тестног раствора за одређивање олова и/или кадмијума, потребно је хомогенизовати садржај узорка одговарајућом методом којом се избјегава било какав губитак раствора или абразија површине која се испитује.
- ц) Урадити бланко тест (слијеп проба) на реагенсу који се користи за сваку серију одређивања.
- д) Извршити одређивање за олово и/или кадмијум под одговарајућим условима.

АНЕКС III

ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ

- (1) Изјава о усклађености која се спомиње у члану 5. овог правилника мора садржавати следеће информације:
 - а) идентитет и адресу предузећа које производи готови керамички предмет и увозника који га увози у Босну и Херцеговину;
 - б) идентитет керамичког предмета;
 - ц) датум изјаве;
 - д) потврду да керамички предмет испуњава релевантне захтјеве из овог правилника и посебног прописа о материјалима и предметима намијењеним за контакт са храном.
- (2) Изјава о усклађености мора омогућити једноставну идентификацију робе за коју је издата и мора бити обновљена када значајне измјене у производњи доведу до промјена у миграцији олова и кадмијума.